

1. Referentie

Referentie	Perneel, J. (2001). Ontstaan en ontwikkeling van het Steunpunt allochtone meisjes en vrouwen. <i>Vorming</i> , 16, (3), 207-222.
Taal	Nederlands
ISSN	0773-6150
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

De auteur beschrijft de profielen van de allochtone vrouwenverenigingen en meisjeswerkingen in Vlaanderen. Het actieonderzoek dat daarover gevoerd werd, geeft ook de knelpunten bij de werking van die verenigingen weer. Dit gaf aanleiding tot de oprichting van het Steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen. De twee centrale begrippen in de werking zijn emancipatie en participatie. Vier strategieën (gender- en etniciteitgerichte aanpak, empowerment, interculturalisering en mainstreaming) worden hierbij gebruikt. Tenslotte worden de doelstellingen van het steunpunt in de verf gezet.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Welzijn
Trefwoord(en)	Allochtonen, emancipatie, gender, identiteitsontplooiing, interculturalisering, jeugdwerk, knelpunten allochtone meisjes-en vrouwenverenigingen, meisjeswerkingen, participatie, Steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	Minister van Gelijke Kansen (Brigitte Grouwels)
Onderzoeker(s)	Judith Permeel Intercultureel Centrum voor Migranten (ICCM)

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Wat zijn de bestaande allochtone meisjesverenigingen en wat zijn hun knelpunten?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Onderzoek bestaande uit een kwantitatieve en kwalitatieve fase. Kwantitatieve fase: schriftelijke vragenlijst met gesloten antwoorden Kwalitatieve fase: mondelinge interviews in discussiegroepjes met open antwoorden
Onderzochte groep	150-tal verenigingen
Bereik	Regionaal (Vlaanderen)

7. Resultaten

Meisjeswerkingen	Meisjeswerkingen trachten in de eerste plaats een veilige en vertrouwelijke ontmoetingsruimte te creëren. Naast de groepsactiviteiten wordt er ook dikwijls individueel gewerkt aan de identiteitsontplooiing van de meisjes. Hun positie tussen verschillende culturen met vaak tegenstrijdige verwachtingen, bemoeilijkt de zoektocht naar een eigen identiteit. De meisjeswerksters nemen hier de rol op van vertrouwenspersoon die de meisjes steunen in dit proces. Zij vinden dat er meer moet gezocht worden naar methodieken om de
------------------	--

	meisjes te ondersteunen in die identiteitsontwikkelingen. Meisjeswerkingen hebben een aantal raaklijnen met allochtone vrouwenverenigingen omwille van gemeenschappelijke emancipatorische doelstellingen. Daarnaast zijn er door hun bijzondere positie binnen het jeugdwerk toch enkele accentverschillen. De meeste meisjeswerkingen hebben te kampen met onduidelijke positionering. Beleidsmatig vallen zij onder de noemer jeugdwerk waar dan weinig of geen aandacht besteed wordt aan het emancipatorische aspect, terwijl dat juist centraal staat in hun werking. Jeugdwerkbeleidsplannen houden meestal niet veel rekening met de behoeften van allochtone meisjes, waardoor meisjeswerkingen ook weinig bewegingsruimte krijgen. Nochtans zijn ze voor een aantal meisjes de enige vorm van vrijetijdsbesteding. Deze verenigingen vormen de plaats bij uitstek waar meisjes binnen een vertrouwelijk kader hun emancipatieproces kunnen ontwikkelen en bewust leren omgaan met hun eigenheid en identiteit. De ondersteuning en profilering van deze werkingen vragen nog steeds veel aandacht. Tussen meisjeswerkingen is er opmerkelijk veel regionaal en stadsgebonden contact. Het reguliere jeugdwerk wordt zelden als samenwerkingspartner bestempeld. Die zou niet afgestemd zijn op de leefwereld van allochtone meisjes. Meer dan de helft van de werkingen hebben in het verleden gepoogd samen te werken met Vlaamse jeugdverenigingen. De continuering van die samenwerking bleek echter zeer gering. Het is duidelijk dat Vlaamse jeugdverenigingen ook inspanningen dienen te leveren naar allochtone meisjes en daarbij is wederzijds nood aan concrete methodieken.
Knelpunten	Als belangrijk knelpunt werd de financiële en morele waardering aangekaart. Gezien de maatschappelijke functies die ze op zich nemen, vormt een goed ontwikkelde professionele ondersteuning een noodzakelijke voorwaarde. De allochtone (vrouwen)verenigingen hebben een bredere functie dan vooropgesteld binnen de sector volksontwikkeling, omwille van hun bijzondere positie binnen de samenleving. Omwille van hun vertrouwenspositie binnen de allochtone gemeenschap en de ontoegankelijkheid van reguliere diensten voor een deel van hun achterban, bewegen zij zich ook in andere beleidsdomeinen als tewerkstelling, huisvesting, onderwijs, ... Daarnaast was ook de inhoudelijke ondersteuning een knelpunt. De meeste verenigingen hebben een beeld van hun emancipatorische doelstellingen. De concrete invulling daarvan loopt niet altijd zoals gepland. Daarbij is nood aan vorming en ondersteuning, zodat de vaardigheden en de deskundigheid van de vrouwen versterkt worden en ze geleidelijk ervaring kunnen opbouwen. Binnen het allochtoon sociaal-cultureel verenigingsleven vinden we de landelijke verenigingen (federaties) waarbij de vrouwenverenigingen zich kunnen aansluiten. Dit verenigingsleven ontwikkelde zich in twee fasen. Eerst waren het vooral mannen die deze federaties droegen. Geleidelijk ontstond bij de jongere allochtone vrouwen de noodzaak om zich te verenigen. Gezien de ontstaansgeschiedenis van de meeste federaties en hun overwegend mannelijk publiek, werden weinig of geen accenten gelegd op de (vormings)behoeften van de allochtone vrouwen. Vanuit de onderzoeksresultaten pleit het 'Steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen' dan ook voor een grotere gevoeligheid voor de specifieke vrouwenthema's binnen de federaties. Daarnaast dient ook aandacht te gaan naar de aanwezigheid van vrouwen binnen de structuren. Omdat de federaties een belangrijke gesprekspartner zijn voor de overheid, kunnen allochtone vrouwen op die manier hun stempel drukken op het overheidsbeleid. De Federatie Migrantenvrouwen-Wereldvrouwen vormt een uitzondering op deze evolutie. Ze is ontstaan vanuit de behoefte van een aantal allochtone vrouwenverenigingen om samen te werken rond het thema vrouwen.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

De Coninck, V. (1994). De meisjeswerking: een experimenteerplaats voor het leven in twee werelden. *Welzijn*, 4, 17-21.

Jennes, A. & Ramakers, J. (1994). *Waar heeft de (migranten)jeugd nood aan? Interculturele toeleiders, vormingswerkers of bemiddelaars?* Leuven: HIVA.

Perneel, J. (1999). 'Actieonderzoek m.b.t. de oprichting van een Steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen', Onuitgegeven onderzoeksrapport, ICCM.

Roelants, S. (2000). *Meisjes tussen meerdere culturen. De psychosociale behoeften en de identiteitsbeleving van allochtone meisjes in Gent. Een kwalitatief onderzoek ter ondersteuning van de profilering van de*

meisjeswerkingen in Gent en de ontwikkeling van emancipatorische beleidsadviezen. Onuitgegeven onderzoeksrapport, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Departement Gelijke kansen.

9. Beleidsaanbevelingen

Ja

10. Samenvatting

De auteur beschrijft de profielen van de allochtone vrouwenverenigingen en meisjeswerkingen in Vlaanderen. Het actieonderzoek dat daarover gevoerd werd, geeft ook de knelpunten bij de werking van die verenigingen weer, namelijk de financiële en morele waardering van de verenigingen, de inhoudelijke ondersteuning van emancipatie en de kleine gevoeligheid voor specifieke vrouwen thema's binnen de federaties (waarbij de vrouwenverenigingen aansluiten). Na het beëindigen van het actieonderzoek (dus op basis van de resultaten hiervan) werd, in de schoot van het Intercultureel Centrum voor Migranten in november 1999 het Steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen opgericht.

Het Steunpunt voert een tweesporenbeleid met betrekking tot de emancipatie en participatie van allochtone meisjes-en vrouwen en hun verenigingen aan de samenleving. Ze willen allochtone meisjes-en vrouwenverenigingen ondersteunen om zich in te schakelen in bredere netwerken, zodat ze uitwisselingen en samenwerkingsverbanden kunnen aangaan met andere allochtone en autochtone meisjes- en vrouwenverenigingen. Het tweede spoor bestaat erin om reguliere diensten en organisaties, waaronder ook Vlaamse meisjes- en vrouwenverenigingen, aan te zetten een beter toegankelijkheid te bieden aan allochtone meisjes en vrouwen en hen actief te laten participeren in hun werking op een volwaardige basis en dit voor alle functies. Het Steunpunt wil het kanaal zijn dat allochtone meisjes en vrouwen de kansen biedt om zélf het woord te nemen ten aanzien van allerhande verenigingen uit de social profict sector zelf, maar zeker ook ten aanzien van de overheidsinstanties op de diverse niveaus.

Het Steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen wil het emancipatie-en participatieproces ondersteunen door de vier onderstaande strategieën als belangrijke invalshoeken te hanteren.

- gender-en etniciteitsgerichte aanpak
- empowerment-concept
- Interculturalisering
- Mainstreaming

Voor de rest streven zij verscheidene doelstellingen na.(Informatiefunctie, begeleiden in het zoekproces naar ondersteuning, participatie bevorderen, stimuleringsfunctie, signaalfunctie, netwerkvorming, beeldvorming).